

OGHTENDBESPREKING op woensdag 1 maart 1961

PH.BVD
2

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.VA~~ - ~~OVJ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : ~~H.BVD~~

H.B vermeldt even dat volgens de courant de Polen beweren een Amerikaans netwerk te hebben opgerold, waarbij zij een 5-tal arrestaties zouden hebben verricht.

Verder spreekt H.B over het lek in Amerika, waardoor de toekomstige Amerikaanse politiek t.a.v. Europa, in geval van een Russische aanval, bekend is geworden.

H.B ziet verder in De Volkskrant, dat de officiële adviseur van Kasavoeboe, professor Van Bilzen, zijn ontslag heeft aangeboden wegens het dubbele spel dat de Belgen in Congo spelen.

PH.BVD krijgt om 12 uur de heren en bij zich om te spreken over Kairo Zij schijnen onbevredigend nieuws te hebben. H.C zegt, dat hij nooit iets gevoeld heeft voor een ondervraging door en dat hij aanneemt dat dit geen succes is geworden.

PH.BVD heeft een verzoek van Dr. om het hoofd van de Rijkscentrale voor Mechanische Administratie, , een briefing te willen geven, omdat deze, een topschaker, samen met Max Euwe naar Rusland gaat om te schaken en tevens in opdracht van de heer zijn licht zal opsteken over de stand van de Russische techniek inzake computers. KB/G vraagt naar het causaal verband tussen schaken en computers. Het is KB/G bekend, dat Euwe, die directeur is van het ~~Mathematisch Centrum~~ te Amsterdam, zich van de computers op de hoogte zou stellen. Het is dus mogelijk, dat hij op het idee heeft gebracht om mee te gaan. Op vraag van H.D zegt men dat Euwe weliswaar een koude, berekenende figuur is, maar a-politiek ingesteld en beslist niet communistisch. Hij is waarschijnlijk gewend aan een geprivilegeerde behandeling in Moskou en een briefing van zou dan ook niet tot Euwe uitgestrekt moeten worden, daar dit wel eens averechts zou kunnen werken. Na heen en weer gepraat, waarbij H.D voorstelt de briefing door juffrouw te laten doen en OVJ oppert haar bij de briefing door DOB1 aanwezig te laten zijn met de mededeling, dat zij dit soort gesprekken in het vervolg zelf moet doen, wordt besloten dat PH.BVD Dr. zal voorstellen juffrouw als BVA bij de briefing te betrekken.

1 maart 1961.

*De Stichting Studiecentrum voor
Administratieve Automatisering*

OCHTENDBESPREEKING op donderdag 2 maart 1961

PH BVD

Aanwezig: ~~PH BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~OVJ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : ~~H.BVD~~

Notulen gisteren:

H.D meent, dat Dr.Euwe niet directeur is van het Mathematisch Centrum.
H.B deelt mede, dat het instituut dat hij bedoelde was de Stichting Studiecentrum voor Administratieve Automatisering, een orgaan van de Amsterdamse universiteit.

H.B ziet in De Waarheid dat de Prawda in navolging van de Daily Worker een artikel heeft opgenomen over hulpgeroep uit kerkers van de V.A.R. In dit zeer openhartige stuk worden de toestanden in met name genoemde gevangenis- sen in de V.A.R. beschreven, alsmede het feit dat communisten daarin worden vastgehouden. In verband met de communistische politiek tegen Nasser is het de moeite waard deze kennelijk centraal geïnspireerde perscampagne te signa- leren.

KB/N wijst er op dat de Chinezen al lang hebben geprotesteerd tegen het vervolgen van communisten in de V.A.R. De perscampagne zou dus een conces- sie aan het Chinese standpunt zijn.

H.B ziet verder, dat de Chinezen in De Rode Vlag de vrijheid van discussie hebben aangekondigd, waarbij gesproken wordt over grotere intellectuele vrijheid en betoogd wordt dat wetenschappelijke waarheid niets met dogma te maken heeft. H.B heeft niet het gevoel dat veel Chinezen aan deze uit- nodiging tot discussie gehoor zullen geven - in 1957 is op een dergelijke uitnodiging wél een lawine van critiek naar voren gekomen, waarna de criti- ci van het toneel verdwenen zijn.

H.KA vraagt OVJ morgen om 10.00 uur aanwezig te willen zijn bij een be- spreking met B, KB/N en E over uitwerk-problemen.

2 maart 1961.

8

14/3

7

OGHTENDBESPREKING op vrijdag 3 maart 1961

Aanwezig: ~~PH/BVD~~ - ~~H/RA~~ - ~~OVJ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G2~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : ~~H.BVD~~ - ~~KB/N~~

H.B heeft in De Volkskrant gezien dat er een Nederlands Atoomforum is opgericht, waartoe door een aantal Nederlandse industrieën en het RCN het initiatief is genomen. Voorzitter is Ir. , secretaris van de

- Commissie -

Commissie Bedrijfsleven van het RCN. Het secretariaat van het forum is ondergebracht bij het RCN in Den Haag. Het forum zal in het vervolg Nederland vertegenwoordigen in het "Forum Atomique Européenne" (Foratom), dat op 12 juli 1960 te Parijs werd opgericht. Het doel van het Atoomforum is bekendheid geven aan de ontwikkeling op het gebied van de kernenergie en met name aan de activiteiten van de Nederlandse industrie en instellingen op dit gebied, door middel van publicaties etc.

H.B ziet in De Volkskrant een bericht uit New Delhi, dat de Sowjet Unie India helpt aan transportvliegtuigen voor het vervoeren van voorraden naar de Noord-grens, waar India bezig is versterkingen aan te brengen met het oog op mogelijke aanvallen van Communistisch China.

H.K/CH vestigt de aandacht op het pamflet "China and the West", uitgegeven door de Britse Labour Party, die hierin stelling neemt tegen de voorstanders van een verscherping van de kloof tussen Rusland en China. Men stelt een uitnodiging van Macmillan aan Tsou-en Lai voor en een bezoek van Macmillan bij Tsou-en Lai. Zij verwachten dat hiermee de toenadering tussen China en Rusland gediend wordt, die volgens hen van belang voor de wereldvrede zal zijn. Het wordt overigens als een academische vraag gesteld, omdat een definitieve breuk tussen Rusland en China volgens de Labour Party onmogelijk is.

PH.BVD ziet niet in waarom de vriendelijke houding van Macmillan jegens China een toenadering van China en Rusland tot gevolg zou hebben. Tenslotte komt men te spreken over het sedert kort bekende feit dat de zoon van Tsjang Kai-shek in Moskou is opgeleid en dat men algemeen aanneemt dat als deze zijn vader opvolgt, de kans groot is dat hij een verbond met Communistisch China sluit, waardoor de bodem uit de Amerikaanse politiek zou vallen.

H.D wil de kwestie van de koerierszending met KLM nogmaals aansnijden

Wij zijn over deze zaak in het verleden al eens ernstig bezig geweest en zij is in de Ministerraad behandeld, waar men echter de ten uitvoerlegging van het nieuwe koeriersplan van Buitenlandse Zaken niet nodig achtte, voornamelijk omdat de toenmalige Minister -President Dr.Drees, verzending per PTT ook veilig vond.

D heeft bij latere NATO inspecties er weer de nadruk op gevestigd, dat de KLM koeriersverbinding een onveilige zaak is en heeft nu Buitenlandse Zaken bereid gevonden dit project weer eens van stal te halen.

De heer heeft dus een brief aan Binnenlandse Zaken geschreven. Bij ons is een antwoord geconcipteerd, maar H.D verneemt nu dat van Binnenlandse Zaken uiteindelijk een brief is uitgegaan, waaraan de Secretaris-Generaal een passage heeft toegevoegd, die het doel van de brief torpedeert, namelijk: "Of thans inderdaad dergelijke gevallen aanwezig zijn, die een terugkomen op het in voorgaande jaren door de ministerraad ingenomen standpunt noodzakelijk maken, zal uiteraard Uwerzijds t.z.t. nader moeten worden aangetoond."

H.D heeft dit van Buitenlandse Zaken vernomen, die vanzelfsprekend de

houding aannemen van "jullie laten ons lelijk in de steek".
H.KA merkt op, dat een copie van de betreffende brief van Dr. bij
de Dienstleiding in circulatie is. H.KA veronderstelt, dat aan deze clau-
sule ten grondslag ligt de angst dat de begroting van Binnenlandse Zaken
door deze veranderingen belast zal worden.
H.D acht het onjuist dat het departement een brief van de BVD materieel
verandert en doorzendt zonder ons hierbij te raadplegen.
PH.BVD is het hier mee eens en vindt ~~dat~~ dit een principieel punt in onze
verhouding tot het departement.
PH.BVD zal er vanmiddag nog met Dr. over spreken.
H.B is er van overtuigd, dat er een tendenz bestaat bij het departement
om de grenspaal te verzetten, terwijl H.D betoogt dat zelfs al stonden
wij onder de Secretaris-Generaal, zoals O.O. en V., de heer even-
min een brief van ons met essentiële veranderingen, door ons ongezien,
fatscoenshalve zou kunnen laten uitgaan.

PH.BVD deelt mede, dat de P.G. Den Bosch weggaat en dat een strijd gaande
is om zijn opvolging.
Verder deelt PH.BVD mede, dat de Hoofdcommissaris van Arnhem, , is
overleden.

PH.BVD verlaat de vergadering.

3 maart 1961.

2

A Ws

OCHTENDBESPREKING op zaterdag 4 maart 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~OWS~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/2~~ - ~~KB/N2~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : ~~H.BVD~~

H.B ziet een halve pagina vol scheldkanonnades van De Groot over de herdenking van de februari-staking, waarbij hij zich beklagt dat de verradersbende (S.W.P.) op voet van gelijkheid werd gesteld met de C.P.N. Het is duidelijk dat de C.P.N. het volgend jaar niet meer zal meewerken aan de gezamenlijke herdenking.

Uit ziet H.B dat Paul de Groot beweert, dat hij in de Kamer benaderd is door de Burgemeester van Haarlem om steun voor de annexatieplannen van de stad Haarlem.

H.B heeft bericht gekregen van , waarin hij zijn stellingen geeft voor een volgende bijeenkomst van de I.D.'s, die voor een deel overeenkomen met wat H.B hem had gegeven, maar ook gedeeltelijk niet. H.B gelooft, dat het nuttig is dat wij aan het verzoek van tegemoet komen, om een en ander te distribueren aan de leden van de vergadering. PH.BVD gaat hiermee accoord.

H.D werd gisteren aangeschoten door de heer Diepenhorst van het C.S.W.V., die had gemerkt dat hij nog geen uitnodiging had gekregen voor het officiële afscheid van de heer Einthoven. H.KA merkt op, dat hij inderdaad niet op de lijst staat, dat dit ook geenszins een volledige lijst is, maar dat er geen enkel bezwaar is dat de heer Diepenhorst wordt gevraagd, hetgeen H.KA nog vandaag zal doen.

H.D heeft het rapport van de Marechaussee over het onderzoek naar aanleiding van de vermissing van de tas van K/Z . Door de plv. Secretaris-Generaal van het Departement van Defensie (?) is direct een commissie van onderzoek benoemd, bestaande uit een Luitenant ter Zee en een Adjudant Onderofficier. Nadat de tas teruggevonden was, heeft men vingerafdrukken genomen en daarbij teruggewerkt naar alle (26) mensen die met deze zaak te maken hebben gehad. Er blijkt geen enkele niet te identificeren vingerafdruk op tas of stukken te zijn aangetroffen. Dit is een aanwijzing, maar geen bewijs dat de tas niet in verkeerde handen is geweest. Verder is een aantal (12) mensen gehoord, die de tas in de tijd

- dat hij -

dat hij weg geweest is, officieel gezien hebben. De scholier blijkt een 17-jarige leerling te zijn van de 5e klas Gymnasium, die tevens voor zijn vader moest waarnemen, die een tandtechnisch laboratorium heeft. Het is dus begrijpelijk dat de jongen het bestaan van de tas is vergeten

PH.BVD zal het rapport gaarne ter inzage ontvangen.

H.KA heeft via KA2 en Mr. van Justitie vernomen, dat Minister Beerman op de grensbewaking een miljoen wil besparen, hetgeen dan ter beschikking zou komen voor de Kinderbescherming. De sterkte aan de Zuidgrens van de Marechaussee moet tot 50% worden teruggebracht en ook aan de Oostgrens wil men tot vermindering overgaan. Wij zullen door Justitie er bij worden gehaald om ten behoeve van de door de heer op te stellen nota inlichtingen te geven over de taak van de Grensveiligheidsdienst. Men spreekt er over, dat de Marechaussee altijd schermt met de taak die zij aan de grens hebben en die dus een sterktevermindering niet toelaat, namelijk de "militaire grensbewaking", een overblijfsel uit de boedel van voor de oorlog, het eigenlijke GS3.

4 maart 1961.

OCHTENDBESPREKING op maandag 6 maart 1961

2

Aanwezig: ~~PH/BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~OVD~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - KB/G - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~

Afwezig : H.BVD

H.D overhandigt H.C een bericht uit de Haagse Courant van 4 maart 1961, waarin een artikel uit het Duitse geïllustreerde blad REVUE gedeeltematig is overgenomen.

In januari van dit jaar is de arrestatie door de Duitse contra-spionage verricht van de Duitse marine officier Walter KRENZ, die enkele maanden in Hengelo heeft gewoond, waar hij bij Holland Signaal werd opgeleid in de bediening van geheime vuurleidingapparatuur. Krenz heeft de gegevens omtrent deze apparatuur daarna in Duitsland doorgegeven aan zijn oorlogskameraad Erich SOMMER, die werkzaam was voor een Oost-Europese inlichtingendienst. Walter Krenz zit in de gevangenis in Karlsruhe.

6 maart 1961.

De ochtendbespreking zal dinsdag 7 maart om 09.15 uur aanvangen.

=====

8

OCHTENDBESPREEKING op dinsdag 7 maart 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~OVJ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig: ~~H.BVD~~

PH.BVD deelt mede, dat hij weet dat Majoor zwaar aan
het denken is. De Marechaussee is niet boos, maar wel verdrietig.
is intussen met een vrij druilerig verhaal bij H.C geweest.

H.B deelt mede, dat Paul de Groot nu een zeer felle aanval in het openbaar heeft gedaan op de P.S.P. en daarmee opnieuw de kloof tussen C.P.N. en P.S.P. heeft vergroot.

H.D vraagt hoe de ideeën zijn over de instelling van PUGWASH, dit in verband met het feit, dat van de chef research Euratom, de Fransman , is vastgesteld dat hij voor Frankrijk de Pugwash conferentie heeft bijgewoond.

KB/G weet, dat de Nederlandse professoren die lid zijn van het Pugwash-comité door oprechte wetenschappelijke motieven gedreven worden, maar zich onmiddellijk zullen terugtrekken als blijkt dat er iets mis is. KB/G ziet er een wat fellere VWO van het jaar 1951 in. Wat betreft de Russen, gelooft KB/G dat zij de Pugwash in de schoot geworpen krijgen en zich dit nog niet geheel realiseren, getuige het feit dat zij op de Pugwash conferentie in Moskou kennelijk van minuut tot minuut hun lijn

- bepaalden -

bepaalden.

KB/G heeft één exemplaar van de documenten van deze conferentie die hij heeft binnengekregen, aan Dres gezonden, het andere aan B en stelt voor dat C de exemplaren van D krijgt, waarna caseofficers van de drie afdelingen zich over de zaak kunnen buigen.

H.B betoogt, dat in geen enkel opzicht sprake is van een communistische zaak, maar een zaak die geboren is uit een wetenschappelijke verontrusting over de gevaren van de atoombewapening en de moderne oorlog, die in het algemeen het meest aanspreken bij links intellectuelen.

Aan de Pugwash nemen echter behalve laatstgenoemde groep ook mensen van het midden deel, die zich op wetenschappelijke wijze willen bezighouden met de vraag: hoe kan een oorlog voorkomen worden.

Het is vrijwel uitgesloten, dat de Russen de zaak hebben georganiseerd, bovendien zijn er teveel vogels van diverse pluimage in de Pugwash te vinden dan dat de Russen zich hierin helemaal op hun gemak zouden voelen. Aan de andere kant kunnen de plannen van Pugwash het Westen in verlegenheid brengen. H.B noemt als voorbeeld het onderzoek naar de "pressure groups" in de V.S., die de ontwapening beletten. Met een analyse en in de openbaarheid bringing hiervan zouden de Sowjets ongetwijfeld hun voordeel doen, omdat een dergelijk onderzoek natuurlijk altijd eenzijdig is, daar zijzelf het niet zullen toestaan. De kans dat de Pugwash een goede recruiteringsgrond wordt, is volgens H.B niet denkbeeldig.

H.D recapitulerende, begrijpt dat t.a.v. de Pugwash dus sprake is van een "spontane generatie" bij lieden die openstaan voor ideeën uit het Oosten en zitten te pionieren op een terrein, waarbij de Russen bijzonder belang hebben.

H.B tenslotte kan zich voorstellen, dat Chroestsjov de Pugwash liever als politiek instituut ziet bestaan, dan dat hij er in gaat opereren of manipuleren.

H.KA was gisteren met H.AZ op het departement om te spreken over de jaarlijkse promotie-voorstellen. Men bleek nog steeds een geheel verkeerde voorstelling te hebben van de afdeling ACD, die volgens de heren een afdeling Post- en Archiefzaken was, waarvan aan het hoofd iemand zou moeten staan met een rang van ten hoogste commies. H.KA heeft toegezegd, dat wij opnieuw een beschrijving zullen geven van de werkzaamheden van ACD. De promotievoorstellen worden er niet door tegengehouden, wel het perspectief dat wij getracht hebben erin te brengen, aldus H.KA.

7 maart 1961.

OGHTENDBESPREEKING op woensdag 8 maart 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~OVJ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/S~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : H.BVD

H.KA doet mededeling van het overlijden van de heer van EJ.
De heer is 62 jaar oud geworden.

KB/N deelt mede, dat er een mogelijkheid bestaat op een staking in de hout-
haven in Amsterdam. Dit betreft een technische kwestie.

H.B komt aan de hand van een E-rapport terug op het Dachau Comité, waarvoor
de heer de Minister President heeft benaderd in verband met de
oprichting van een patronage-comité voor de Nederlandse afdeling van het
Internationale Dachau Comité Zij willen
zich nu tot Prins Bernhard en o.a. de Voorzitters van Eerste en Tweede Kamer
wenden.

OVJ deelt desgevraagd mede, dat H.BVD professor De Quay heeft medegedeeld
hoe het Nationale Dachau Comité in elkaar zit. Professor De Quay zou nagaan
of de bewering van , dat Premier en Kardinaal
medewerking hadden toegezegd, op waarheid berust. Zo ja, dan kan professor
De Quay zijn toezegging gestand doen, zo nee, dan zou hij zich terugtrek-
ken.

Het is duidelijk dat een poging gedaan wordt om het Internationale Dachau
Comité, dat een mantelorganisatie is, om te krijgen, aldus H.B. In het
Nationale Dachau Comité hebben de communisten al geen kans meer en H.B
somt namen op van te goeder naam en faam bekend staande Nederlanders. Mocht
de poging om het Internationale Comité uit communistische handen te krijgen
lukken, dan zou dit een groot succes zijn. Dachau ligt in de Duitse Bonds-
republiek, hetgeen de zaak vereenvoudigt.

In verband met een eventueel ophanden zijnde benadering van de Kamervoor-
zitters voor het ere-comité en Prins Bernhard voor het beschermheerschap,
vraagt H.B nu, of wij een en ander moeten gadeslaan of ons ermee moeten
bemoeien.

- Op vraag -

Op vraag van PH.BVD zegt KB/W, dat wij gevoegelijk kunnen aannemen, dat zelf zich van de werkelijke situatie van het comité in het verleden en thans terdege bewust is, daar hij zich er tevoren van verzekerd heeft dat hij geen steun verleende aan een communistische mantelorganisatie. Afgesproken wordt, dat OVJ de heer niettemin nader op de hoogte zal brengen van onze wetenschap over het Dachau Comité. OVJ zal hiertoe tevoren contact opnemen met H.B. Verder zullen wij Minister Toxopeüs inlichten, zodat hij van antwoord kan dienen in geval men zich tot hem wendt, bijvoorbeeld van de zijde van het Parlement.

H.D heeft gisteren met Buitenlandse Zaken gesproken over Dr. Diens Pugwash instelling bleek enigermate bekend te zijn. Dr. blijkt in de oorlog in Los Alamos te hebben gewerkt en het is dus goed mogelijk, dat hij gedreven door persoonlijke, emotionele, motieven zich bij de Pugwash heeft aangesloten. Dr. schijnt verder professor van de Staatsmijnen te kennen, die in dezelfde hoek zou zitten.

8 maart 1961.

OCHTENDBESPREKING op donderdag 9 maart 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~OVJ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~

Afwezig : H.BVD

Van juffrouw is een brief van de Ministers van Buitenlandse Zaken en Economische Zaken aan de Ministerraad binnengekomen, handelende over de kwestie van de geheimhouding van octrooiaanvragen van het R.C.N. verband houdende met het UC project. Door Minister Luns als eerste ondergetekende wordt naar voren gebracht, dat indien wij ertoe zouden besluiten niet tot geheimhouding over te gaan, de Duitse Bonds Republiek en de V.S., waar de projecten geheim zijn verklaard, aan onze goede trouw zouden kunnen twijfelen. Minister de Pous kan zich met hetgeen Minister Luns betoegt, geheel verenigen. De brief wordt aan ons toegestuurd met verzoek om commentaar en PH.BVD en H.KA zijn van mening, dat deze zaak over ons heen gaat en wij er niets mee te maken hebben. PH.BVD vraagt zich overigens af, of Minister Luns zich niet met zaken van Defensie bemoeit.

H.D, die er aan herinnert, dat hij Fock reeds maanden geleden heeft laten weten, dat in Nederland in de atoomhoek geen zaken zijn, die uit oogpunt van Defensie geheim gehouden moeten worden, merkt op, dat als de geheimhouding een feit wordt, er geen octrooi nodig is. De geheime octrooien zijn ervoor iemand te beletten iets uit te vinden van Defensie zaken, dat van bijzonder belang kan zijn. In dit geval echter, waar een door de regering betaalde bezig is, behoeft Defensie niet te werken met een geheim octrooi, omdat ze het project eenvoudig tot geheim kunnen verklaren.

H.B ziet in De Waarheid, dat wij gerust kunnen zijn: onderzoek heeft uitgezeten, dat bij het verongelukken van de Hugo de Groot geen sabotage in het spel is geweest

H.D neemt aan, dat dit bericht uit de hoek van komt.

H.B leest uit de New York Times een bericht veer, waarin een uitspraak van het Supreme Court over mechanische af luistermiddelen wordt gegeven, en wel: "a listening device is illegal". Er wordt een vrij uitvoerige beschrijving gegeven van het systeem over de spike microphone en H.B maakt zich ongerust dat, mocht Paul de Groot dit onder ogen krijgen, hij weer de zenuwen zal krijgen.

KB/G en KB/N delen mede, dat het systeem van de spike microphone geen bijzonder goed procedé is en allerminst nieuw. Het is in de handel verkrijgbaar.

H.B deelt mede, dat het voornemen bestaat in de kringen van Verenigd Verzet een rechtszaak aanhangig te maken tegen de P.T.T. in verband met het weigeren van de verzending van de Globke briefkaarten
Op grond van art. 60 van het Postverdrag is duidelijk, dat het Verenigd Verzet geen voet aan de grond zal krijgen. Mogelijk is het hun dus alleen om de publiciteit rondom de rechtszaak te doen.

H.D deelt

mede, dat t.a.v. de hantering van de beveiliging bij Euratom, de B.V.D. is aangewezen als het staatsorgaan, waar zij mee te maken hebben.

PH.BVD verzoekt om toezending van de formulering van hetgeen H.D zegt en die is vastgelegd in de correspondentie.

9 maart 1961.

OGHTENDBESPREEKING op vrijdag 10 maart 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~QVG~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KE/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : H.BVD

H.B heeft gisterenavond gelezen, dat een 5-tal economen uit het Westen een ontmoeting in Oost-Duitsland hebben gehad met 5 Oost-blok economen. Doel van de ontmoeting was zich te beraden op de economische gevolgen van een ontwapening en na afloop is een gemeenschappelijk communiqué bekend gemaakt, dat noch in het Oosten, noch in het Westen ernstige verstoringen van de economie, als gevolg van het uitvallen van de bewapeningsindustrie, hoeven te worden gevreesd.

Het gaat hier om een ontmoeting van bonafide figuren (voor Nederland professor), die de communisten gewoon hun gang hebben laten gaan. Het merkwaardige van de uitspraak is, dat hiermede in feite een propaganda-thema van de Russen zonder meer wordt getorpedeerd, namelijk dat het Westen niet kan ontwapenen, omdat dit een volledige ineenstorting tot gevolg zou hebben. Blijkbaar acht men de ontmoeting uit propagandistisch oogpunt bezien van grotere waarde dan het hierbovengenoemde thema, dat overigens weliswaar door de communisten is bedacht, maar waarmee ook veel mensen uit het Westerse kamp instemden.

Men ziet hierin weer een bevestiging van het feit dat de zaak niet meer tegen te houden, op drift is geraakt en door Chroestsjov niet meer tegengehouden kan worden.

H.B vestigt verder de aandacht op de arrestatie van twee spionnen in Albanië, die voor de Russen zouden hebben gewerkt, gepaard gaande met her-nieuwde anti-Chroestsjov maatregelen.

- PH.BVD -

PH.BVD vraagt of er zaken zijn voor Dr. , waar hij vanochtend heen gaat.

H.D zou graag willen weten, waarom juffrouw bij PH.BVD is komen praten over een stuk van het Security Committee, handelende over de toegang tot gerubriceerde wetenschap door parlementariërs.

H.C en H.D zetten uiteen, dat er een lange strijd tussen het departement en ons is gevoerd over de behandeling van de stukken van het Security Committee. Wij ontvangen de stukken, maar hebben niet kunnen tegenhouden dat de Minister een informatiecopie kreeg. De heer is tege- moet gekomen aan onze claim, dat wij deze zaken zelf behandelen, waar hij nu ook wel de wenselijkheid van inziet, daar het hem anders over het hoofd zou zijn gelopen.

H.KA vestigt de aandacht op het bericht in pers en radio, dat de Republiek Indonesia geen genoegen neemt met de behartiging van de Nederlandse belan- gen door Engeland en dat voortaan deze belangen niet meer behartigd zullen worden.

Indonesië heeft ook de V.A.R. verzocht haar bemoeienissen te harer behoeve in Nederland te staken.

10 maart 1961.

OCHTENDBESPREKING op zaterdag 11 maart 1961

Aanwezig: ~~PH. BVD~~ - ~~H. KA~~ - ~~QWJ~~ - ~~H. B~~ - ~~H. C~~ - ~~H. D~~ - ~~KB/S~~ - ~~KB/N~~ 9
Afwezig : H. BVD - H. K/CH

Notulen gisteren:

H. B herstelt hetgeen hij gisteren zei en deelt mede dat de ontmoeting van de economen niet in Oost-Duitsland, maar in Kiel heeft plaatsgevonden. Verder zal de laatste zin van deze passage als volgt veranderd worden:
"Men ziet hierin weer een bevestiging van het feit dat de zaak op drift is geraakt, hetgeen Chroestsjov voor grote problemen stelt".

KB/N merkt nog naar aanleiding van zijn dagstaat op, dat de achtergrond van de bezwaren van het Centrum tegen het eigenmachtig optreden van is, dat zij bang zijn dat de S.W.P. of de oude E.V.C. langs zijwegen contact zullen maken met het buitenland. Bovendien willen zij er iets aan verdienen.

11 maart 1961.

OCHTENDBESPREEKING op maandag 13 maart 1961

Aanwezig: PH.BVD - H.KA - OVJ - H.B - H.C - H.D - ~~KB/W~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : H.BVD - H.K/CH

Naar aanleiding van de KB/N dagstaat (het plan om in het april nummer van het Centrumblad een kaart van Nederland af te drukken, waarop raketbases zijn aangegeven) vraagt H.D of wij de militairen niet van dit voornemen in kennis moeten stellen.

Men komt te spreken over het strafbaarheidsaspect van de geplande publicatie, verder over het feit dat in Neues Deutschland ook een dergelijke opstelling heeft gestaan t.a.v. West-Duitsland

KB/N is nog bezig na te gaan hoe de communisten aan de wetenschap komen; hem is bekend dat zij o.a. uitgaan van publicaties in De Waarheid.

PH.BVD vraagt zich af of de militairen hun geheimen wel goed genoeg bewaken, waarop H.D betoogt dat ook vroeger al aan de orde is geweest dat als men een project geheim wil verklaren, men zich tevoren goed moet overtuigen dat het ook werkelijk geheim gehouden kan worden. Bij vliegvelden ligt in Nederland de zaak zeer moeilijk. In het geval van raketbases zijn alleen de lanceerplaatsen zeer duidelijk als zodanig kenbaar, niet echter de opslagplaatsen

Als de geheimhouding toch niet te verwezenlijken is, aldus H.C, laten wij de militairen dan aanraden er een propagandapunt t.a.v. de steeds sterker wordende defensie van het Westen uit te slaan.

Voor inbeslagneming van het blad of voor een strafzaak zouden de communisten ons maar al te dankbaar zijn.

Afgesproken wordt, dat de militairen () via B (BCP) zullen worden gewaarschuwd.

H.D vraagt of het wenselijk zou zijn om met de MARID tot een overeenkomst te komen t.a.v. de respectievelijke taken, in de geest van het statuut MID-BVD. Na discussie besluit men eerst eens af te wachten hoe het tractaat met de MID werkt. Dan zou eerst de LUID aan de beurt komen, die al een klein jaar het statuut met de MID ter bestudering in hun bezit hebben

Pas als de wenselijkheid en het nut van een dergelijk tractaat voldoende gebleken is, zouden wij de Marid, waarmee wij nooit enige moeilijkheden hebben gehad, kunnen verzoeken zich aan te passen bij de tractaten, die de verhouding van BVD met de twee andere militaire diensten regelen.

PH.BVD heeft vandaag een gesprek met Kolonel op diens verzoek en weet nog niet waarever.

H.B vertelt, dat wij gepolst zijn t.a.v. een bezoek van de C.I.-detachementen aan de BVD en dat hij de heren in principe welkom heeft geheten, maar gevraagd heeft het niet te overhaast te doen plaatsvinden. Mogelijk wil daarover spreken.

PH.BVD komt terug op hetgeen H.D 3 maart j.l. mededeelde over de kwestie van de koerierszendingen van Buitenlandse Zaken en het feit dat Dr. met

een naderhand toegevoegde zin de bedoeling van de brief aan Buitenlandse Zaken heeft getorpedeerd.

PH.BVD memoreert dat de BVD van Binnenlandse Zaken het betreffende briefje, waarin staat dat de Minister van Binnenlandse Zaken het in beginsel met het voorstel van Buitenlandse Zaken eens is, voor mede-paraaft heeft ontvangen. Wij hebben deze paraaft gegeven, waarna Dr. een zin aan de brief heeft toegevoegd, namelijk dat Buitenlandse Zaken eerst moest aantonen dat de voorgestelde verandering noodzakelijk was. Zoals ook H.D op 3 maart jl. reeds vertelde, is Buitenlandse Zaken zeer gebelgd over dit antwoord.

PH.BVD heeft gisteren tegen de heer gezegd dat hij niet de bodem uit onze concepten moest halen, zonder ons erin te kennen. Dr. bleek het stuk, waarop de brief van Buitenlandse Zaken was gebaseerd, niet te kennen en vond dat Buitenlandse Zaken dat had moeten vermelden. PH.BVD had hierop geantwoord, dat vanzelfsprekend Buitenlandse Zaken aanneemt dat dat stuk bekend is - en dat het op de weg van juffrouw had gelegen het in het ontkennende geval op te vragen. Dr. was echter van mening dat de BVD het concept krijgende, het stuk had moeten bijveegen voor achtergrondkennis. Toen PH.BVD zei van mening te zijn geweest dat het departement de aangelegenheid als een formaliteit zou beschouwen, sprak Dr. dit tegen; hier werd immers teruggekomen op een beslissing van de Ministerraad. Dr. bleef erbij, dat Buitenlandse Zaken of BVD de bedoeling had moeten toelichten en vond niet dat het op de weg van juffrouw lag het stuk erbij te vragen.

Wat betreft de bodem uit de brief halen, zei Dr. , dat dit een kwestie van redactie was. Het moest mogelijk zijn de redactie van een brief te veranderen.

PH.BVD merkt hier naar aanleiding van de critiek uit de vergadering t.a.v. Dr. op, dat het hier niet een brief van de BVD betreft, maar een brief van de Minister van Binnenlandse Zaken. Als de heer het er echter niet mee eens is, kan hij het terugsturen, maar zonder onze voorke-nis wijzigingen aanbrengen, is voor ons onaanvaardbaar. PH.BVD vindt dit dan ook een vervelend symptoom.

OVJ hoopt, dat Dr. iemand blijkt te zijn, die weliswaar zijn fout niet wil erkennen, maar zich niettemin voor herhaling van dergelijke incidenten zal hoeden. OVJ raadt PH.BVD dan ook aan met verdere actie te wachten, of zich weer een dergelijk geval voordoet.

H.D deelt mede, dat wij de zaak bij Buitenlandse Zaken even hebben tegengehouden, maar haar nu dus zullen laten doergaan.

13 maart 1961.

OCHTENDBESPREKING op dinsdag 14 maart 1961

K

Aanwezig: ~~H.KA~~ - ~~OPJ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.K/OH~~

H.D vraagt naar aanleiding van de KB/N dagstaat of ooit bevestiging verkregen is van de herkomst van het eerste pamflet.
H.B vraagt H.D dit bij BBL te willen verifiëren.
KB/N zegt toe te zullen zien of wij op een nog gerichtere manier kunnen nagaan wie van de Italiaanse arbeiders partijlid zijn.
H.D verklaart desgevraagd dat D de bedrijven naloopt om te zien hoe de Italiaanse arbeiders geplaatst zijn. Dit blijkt erg uit elkaar te lopen. Over het algemeen is er op de bedrijven maar weinig contact met de Italianen.

H.C vestigt er de aandacht op, dat de tweede en laatste aflevering van het verhaal van SMIRNOV circuleert. Het is nog belachelijker en vager dan het eerste.

H.B leest uit De Waarheid een bericht voer over de Heitse Peel, waar in Venray een samenkomst heeft plaatsgevonden van hoogwaardigheidsbekleders van Defensie, Landbouw, O.K. en W., de Commissaris van de Koningin in de

Provincie Limburg en de Burgemeester. Men vraagt zich af of het hier gaat om de bestemming van de Heitse Peel voor de opslag van Atoomwapens. H.B. vestigt er daarom de aandacht op, omdat gisteren dergelijke Waarheid-publicaties ter sprake zijn gekomen als uitgangspunt voor een samenhangend overzicht t.a.v. de vervaardiging waarvan de strafbaarheid aan de orde kwam. H.B. stelt zich voor, dat De Waarheid in het onderhavige geval een verslaggever naar de Heitse Peel stuurt, die eventueel uitvindt dat het terrein ter bestemming van Defensie is gekomen, waarna de conclusie vrij eenvoudig wordt.

H.D. vertelt naar aanleiding van zijn gesprek van gisteren dat DOB/H in een gesprek met de LUID heeft gehoord dat de commandanten van vliegbases opdracht hebben geen enkel commentaar te geven op vragen of al dan niet atoomwapens op KLU objecten zijn opgeslagen. Deze order is uitgevaardigd nadat iemand die zich employé van de Leeuwarder Courant noemde, de vliegbasis Leeuwarden heeft opgebeld met deze vraag, maar de verbinding verbrak toen de telefonist hem met de commandant verbond. Naar aanleiding van dit verhaal komt H.D. er nogmaals op terug dat wij z.i. de LUID van dergelijke, krachtens ons charter alleen voor ons toegankelijke, wetenschap op de hoogte moeten stellen.

H.B. heeft alleen contact met de Landmacht en vraagt zich af of het de moeite waard is dit uit te breiden tot de Luchtmacht. Hier doorheen speelt de kwestie van de C.I.-detachementen waarover gisteren ook gesproken is. Het is H.B. namelijk gebleken dat er op de informatiebladen voor de C.I.-detachementen meer details worden gegeven dan hem persoonlijk nodig lijkt. H.B. heeft een dergelijk blad laten opvragen en wil met de Dienstleiding bespreken wat hieraan gedaan moet worden. Dit zal wel niet veel kunnen zijn, omdat beperking bepaalde mensen brodeloos zou maken, hetgeen de samenwerking weer niet ten goede zou komen.

H.D. wil in dit verband mededelen dat hij DOB/H heeft gevraagd zich met BCP in verbinding te willen stellen omdat bij D ook plannen bestaan de mensen van de C.I.-detachementen bij elkaar te halen voor een korte KO-cursus. H.B. gelooft inderdaad dat het verstandig is hier een kort gesprek tussen B en D te organiseren. H.B. staat wat gereserveerd tegenover de toenaderingspogingen van de C.I.-detachementen, omdat hij gevraag voorziet - wil hen echter niet al te zeer brusqueren.

H.D. wijst er op, dat wat D betreft de LUID niet om meer informatie komt, maar alleen een zaak als door hem genoemd, in de aandacht van een liaison aanbeveelt. H.D. gelooft niet, dat er voorlopig aanleiding is voor H.B. om de liaison tot de LUID uit te breiden - D kan voorlopig de verzoeken van de LUID effectueren. H.D. wil alleen maar even signaleren, dat als B zegt nooit contact met de Luid te hebben, dit zich misschien als een lacune zal doen blijken.

In de hierop volgende discussie spreekt H.KA als zijn mening uit dat B voorlopig geen contact met de Luid moet entameren. Contra spionage-zaken kan C ter attentie van de Luchtmacht brengen en verder heeft D het lopende contact. Verder krijgt de Luchtmacht ons maandoverzicht en alle schriftelijke rapportage die ook naar de MID gaat.

KB/G vraagt of DRES niet iets uit te dragen heeft van hetgeen hij bij het Defensie Studie Centrum heeft opgestoken. KB/G meende begrepen te hebben dat de trend van de cursus was dat de strijd in het luchtruim boven alles belangrijk wordt. Als dat zo zou zijn zouden wij misschien ons werk daaraan moeten aanpassen en inderdaad de Luid meer aandacht moeten geven.

H.B. ziet in de courant, dat

is overleden.

H.B ziet de namen van professor , Pater en Pater in verband met de Vredesmars van het Japanse comité tegen de Atoombewapening. Daar meer en meer mensen van het midden zich aansluiten in het kader van anti atoombom activiteiten (Pugwash) , kunnen wij hier dus niets tegen doen. Het is overigens een ontwikkeling die te denken geeft. H.B is van plan om t.b.v. Fonteyn en onze Minister een opstellinkje te laten maken van anti-atoombom en Vredesmanifestaties die rondom Pasen in Nederland zullen plaatsvinden, met vermelding van de achtergrond van de organiserende comité's.

14 maart 1961.

OGHTENDEBESPREKING op woensdag 15 maart 1961

Aanwezig: PH.BVD - ~~H.KA~~ - ~~QW~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : H.BVD - ~~H.K/CH~~

Notulen gisteren:

H.B wijst er op dat, toen hij gisteren sprak over de toenaderingspogingen van C.I.-detachementen, hij de C.I.-detachementen van de Luchtmacht bedoelde, waarmee hij liever geen contact wilde aanknopen.

KB/G kondigt een dagstaat aan over

H.B signaleert twee artikelen van de hand van een van de Poolse partij filosofen, , waarin hij schrijft dat het communisme de strijd om de geest van het menselijke individu verliest. Hij wijst er op, dat de communistische denkwijze een belangrijke greep aan het verliezen is tegenover de idealistische opposanten en wijst verder op de fundamentele veranderingen die in het communistische denken tot stand zijn gekomen.

Daar dit een officiële en dus goedgekeurde opinie is, is het een interessant verschijnsel en het staat als zodanig in sterke tegenstelling met beweringen van het Duitse blad Der Spiegel, dat de artikelen van Crankshaw ziet als een in scène-zetting door Chinezen en Russen gezamenlijk. De Engelsen dachten namelijk slim te zijn t.a.v. de publicatie van Crankshaw

en hebben de suggestie gedaan dat er in Oost-Europa een lek was, hieraan toevoegende dat zij vermoedens hadden dat de Russen het opzettelijk hadden laten uitlekken. De Christian Science Monitor schrijft nu dat het duidelijk is dat wij te maken hebben met een opzet van Peking/Moskou om het Westen in de luren te leggen en als men de werkelijke achtergrond weet, is het wel duidelijk dat men bewijst wat men wil geloven, aldus H.B, hetgeen ook blijkt uit de kinderlijke argumentatie en weerleggingen.

KB/N merkt op dat als 5 jaar geleden een dergelijk artikel geschreven zou zijn, wij gezegd zouden hebben: "dat is zeer goed mogelijk. Dat blad beschikt blijkbaar over goede informatie".

Op vraag van H.D deelt PH.BVD mede, dat hij een telefoongesprek heeft gevoerd met de heer over de ambtenaar van Economische Zaken die vertrouwelijk gerubriceerde stukken van de BEB aan een public relations bureau heeft verkocht

PH.BVD had hem gevraagd waarom deze zaak ons niet is gemeld. De heer zei niet begrepen te hebben dat dit de bedoeling was, waarop PH.BVD heeft betoogd dat waar wij bij Economische Zaken het nemen van beveiligingsmaatregelen bevorderen, het toch logisch is dat wij van een lek op de

hoogte gesteld willen worden. De heer _____ verzocht PH.BVD de heer _____ geen schuld aan te wrijven, daar deze in zijn opdracht had gehandeld. De heer _____ heeft ons nadere mededelingen toegezegd. Justitie heeft de zaak in onderzoek en de heer _____ deelde mede, dat de betreffende ambtenaar eervol ontslagen zou worden. H.D. verwondert zich over het adjectief "eervol". Zoals PH.BVD mededeelt, wilde men de man zijn pensioen niet laten mislopen, hetgeen bij gewoon ontslag het geval zou zijn. OVJ meent, dat dan niettemin het pensioen kan worden toegekend, maar dan als een gunst. In dit verband komt men te spreken over de zaak _____, waarover vragen heeft gesteld.

PH.BVD vertelt hoe zijn lunch met Kolonel _____ maandag is verlopen. De kolonel begon te zeggen dat de termijn van het statuut afloopt en dat z.i. de zaak uitstekend loopt. PH.BVD merkte op, dat wij geen klachten hoorden en vroeg of het liaisonbureau nu bestond, ja of nee. Dat moest wel bestaan, want in het statuut stond dat het er was, had Kolonel _____ gezegd. De heren _____ en _____ waren het liaisonbureau. Kolonel _____ bleek het statuut niet nodig te vinden, want de zaak liep goed en er waren geen duidelijke klachten. Toen aan de koffie PH.BVD nogmaals over het statuut begon, kwam het hoge woord er uit, namelijk dat _____ zei geen statuut te wensen. PH.BVD had betoogd, dat hij dit wel wil en dat onze mensen instructie krijgen zich aan het statuut te houden. De volgende stap van Kolonel _____ was: "Als je een statuut wil hebben, moet het heel anders". Dit statuut gaat ervan uit, dat mijn C.I.-detachementen niets betekenen, hetgeen niet waar is". PH.BVD had hierop gezegd, dat nu hij merkte dat Kolonel _____ het niet eens is met het statuut hij dan graag zou willen weten wat zijn bezwaren waren. PH.BVD had er op gewezen, dat het statuut is opgebouwd op een concept van de militairen. Kolonel _____ zal deze kenbaar maken. Zoals H.C. zegt, de houding van Kolonel _____ kwam er dus op neer, dat het volgens het statuut goed loopt, maar dat het statuut niet deugt. H.KA vindt het een heel nare zaak en H.C. voert aan dat als de militairen vervelend willen worden, zij inderdaad op formele gronden zeer veel kunnen inbrengen, want in het statuut komt de B.V.D. als de centrale dienst naar voren, terwijl dit in het KB niet zo wordt voorgesteld. KB/N gelooft dat het hier op neer komt: als er geen statuut was geweest, had de samenwerking niet gedeugd. De militairen hebben de zaak omgedraaid en gezegd, de samenwerking is zo goed dat wij het best zonder statuut kunnen doen. H.KA herinnert er aan, dat de MID op grond van dit statuut hun instructies aan de C.I.-detachementen moesten wijzigen. Dit zal moeten gebeuren als het proefjaar voorbij is, aldus H.D. Kolonel _____ zal dus zijn bezwaren kenbaar moeten maken bij de Chef Staf en die zal ze nooit aanvaarden, want hij was maar al te blij dat het "minder fatsoenlijke" van het inlichtingenwerk aan de B.V.D. ten deel was gevallen. Men spreekt erover, dat eek in het afgelopen jaar in verschillende gevallen is geconstateerd, dat de militairen zich niet helemaal hebben gehouden aan de afspraak van binnen de hekken van de kazerne, maar KB/N betoogt dat als wij de militairen nog verder naar achteren drukken, de geest van samenwerking hier al te zeer onder zal lijden. KB/G daarentegen betoogt, dat zij gebruik maken van deze onze geest van samenwerking voor hun eigen doeleinden.

KB/N gelooft, dat er geen enkele instantie te vinden is die zich absoluut binnen zijn grenzen houdt en dit geldt voor de C.I.-detachementen evengoed als voor de I.D.'s.

H.C wijst er op dat de C.I.-detachementen bestaan uit burgers die zijn opgeleid om het werk van de B.V.D. te doen, maar H.B gelooft, dat zij ook in de militaire sfeer allerlei zaken te doen hebben en is het met KB/N eens, dat als wij deze weg opgaan wij wel met iedereen ruzie kunnen maken. Wij bevinden ons in zo'n sterke positie tegenover die mensen, dat wij ons er niet toe moeten verlagen iedere dag weer "boe" tegen ze te zeggen.

H.D merkt op dat als het statuut wordt verlengd, dit voor ons aanleiding zal zijn te zeggen, dat wij graag zullen vernemen dat de instructies aan de C.I.-detachementen worden herzien.

PH.BVD heeft ook nog gezegd, dat hij er niets voor voelde dat een man van de MID bij ons in het gebouw kwam zitten, maar dat hij wel een liaison wilde.

H.B weet dat inderdaad en hiervoor zijn aangewezen, maar dat laatstgenoemde ziek is geweest.

KB/G herinnert er aan dat nu is gezegd dat bij ons op de B.V.D. moet komen zitten en dat zij ook bij de BID iemand willen neerzetten

PH.BVD vermeldt, dat PH.D en hij met Minister Toxopeüs, Dr. en Mr.Mijnlieff hebben gesproken over de provinciale security De Minister zal, voorzien van een notaatje, de zaak als agendapunt opbrengen bij een vergadering op 23 maart van de Commissarissen der Koningin.

15 maart 1961.

Aanwezig: ~~PH/BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~OVO~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KR/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : H.BVD - H.K/CH

PH.BVD heeft van Admiraal Kist gehoord, dat Kolonel hem heeft ingelicht naar aanleiding van het gesprek over het statuut (notulen gisteren). De kolonel had gezegd, dat het statuut nooit werd toegepast, aldus Admiraal Kist. Verder had gezegd, dat hij er principieel tegen was en hij niets voelde voor verlenging van dit statuut. Admiraal Kist was hier nogal verontwaardigd over en voelt er dan ook niets voor om weer de oude kant op te gaan na een moeizame voorbereiding van 10 jaar.

H.B leest in De Waarheid dat in mei a.s. in Oslo een wereldconferentie tegen de verspreiding van kernwapens zal worden gehouden onder voorzitterschap van de Amerikaanse Nobel prijswinnaar professor Linus Pauling. Op de lijst van ondertekenaars komen o.a. de Nederlandse professoren Zernike, Minnaert, Slater en Westenbrink voor. De namen van de Russische ondertekenaars zijn o.a. Sedow, Toepolew, Nesmejanew, Tsjerenkow, Semjonow en Kapitsa. Omdat de Russen zoveel topfiguren sturen, vindt men dit een aanwijzing die past in het kader controverser Rusland/China.

H.B ziet een artikel in De Waarheid over het feit dat de Rijkspolitie in volle wapenuitrusting oefent tegen stakers. De Chef Staf van de algemene inspectie der Rijkspolitie te Den Haag maakte de slechte opmerking dat dit soort oefeningen onder meer het gevolg was van de massale stakingen in België. De chef de bureau van het district Den Haag had geen mededelingen gedaan.

H.B leest in De Volkskrant dat de Cubaanse diplomaten in Den Haag gebroken hebben met het regime van Fidel Castro. De ambassadeur zal geen politiek asyl vragen. Hij hoopt elders een baan als wiskundeleraar te krijgen.

H.B heeft een informatieve voorbespreking gehad met Generaal over het communistische gevaar in buitengewone omstandigheden. H.B heeft een prognose gegeven, waar zich nogal gelukkig mee toonde. H.B had aan gezegd dat er niet te rekenen viel op een communistische ondergrondse, zeker niet als de arrestaties vlot verlopen, en waarvoor naar hij meende een goede regeling is getroffen. De uitvoering en bewaking valt buiten het gezichtspunt van H.B. Op vraag van H.D of de heer Mijnlieff niet bij dit gesprek aanwezig had behoren te zijn, is de vergadering van mening dat het een informatief gesprek was t.b.v. de bespreking, welke met Justitie en Binnenlandse Zaken a.s. vrijdag zal plaats hebben.

H.B: deelt -

H.B deelt nog mede, dat de taak van de heer een adviserende is en dat het alleen de bedoeling is om de zaken op gang te krijgen bij Justitie en Binnenlandse Zaken betreffende de taak van de Politie in buitengewone omstandigheden.

OVJ deelt mede, dat hij een gesprek heeft gehad met de heer in verband met de oprichting van een patronage-comité van het Internationale Dachau Comité.
OVJ heeft over ons standpunt ingelicht.
De heer bleek bereid alle hem ter beschikking staande informatie aan ons door te geven.

16 maart 1961.

OGHTENDBESPREEKING op zaterdag 18 maart 1961

Aanwezig: ~~PH. BVD~~ - ~~H. RA~~ - ~~OVS~~ - ~~H. B~~ - ~~H. C~~ - ~~H. D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KBA/N~~ - ~~H. E/CH~~
Afwezig : H. BVD

H. B. ziet in de courant dat H. P. L. WIESSING overleden is. De Volkskrant wijdt er een behoorlijk artikel aan, terwijl De Waarheid de afvallige in de hoek met enkele regels afdoet.

H. B. brengt verslag uit van zijn tweede bezoek bij Generaal [redacted], waarbij aanwezig waren de heer [redacted] (Rijkspolitie) van Justitie en van O.O. en V., omdat [redacted] verhinderd was. Generaal [redacted] deelde in het kort de conclusie van H. B. van de vorige keer mede, namelijk dat in de eerste maand niet te rekenen valt met een communistische ondergrondse. In verband daarmee stelde de heer [redacted] voor ten eerste: wat moet gedaan worden t.a.v. problematiek de openbare orde betreffende en die men niet zonder meer uit de weg kan gaan - waarbij hij als voorbeeld nam demonstraties, die een zekere sympathie van de bevolking zouden hebben. Ten tweede schetste hij het geval van civiele personen die op een of andere manier uit de Sowjet Unie zouden komen en die contact op zouden moeten nemen met communisten. H. B. had hier gezegd dat daarmee een zekere mate

van rekening gehouden moet worden, maar dat hij ook die kans niet al te groot aansloeg.

Generaal vond vervolgens dat wij niet moesten filosoferen wat de binnenlandse tegenstander al dan niet zal doen, omdat dit vrijwel geheel negatief ligt. Wat wij zouden moeten doen is een aantal dingen van ons uit beredeneren, die voor ons van zeer groot belang zijn. Generaal legde hierbij er de nadruk op dat niet te veel krachten aan de bewaking moesten worden versnipperd, omdat wij ons dit niet kunnen permitteren. Volgens ging het vooral draaien om de P.T.T., ook de radio-apparatuur, de energiebedrijven (vooral electriciteit), Verkeer en Waterstaat, Spoorwegen en havens. Niet echter gewone wegen etc. wegens de vele mogelijkheden, om daar op te kunnen uitwijken.

Vervolgens zei Generaal te willen voorstellen te trachten niet een soort schriftelijke regeling uit te werken, omdat daarvoor de taak nog te zwevend is. De heer signaleerde hier dat de negatieve conclusie van H.B. t.a.v. de communistische ondergrondse op grote weerstand bij de politie had gestuit. zei dan ook dat deze negatieve conclusie bepaald nog geen gemeengoed is en dat het daarom en om andere redenen veel verstandiger zou zijn het probleem eerst in de oefeningssfeer te trekken, ten einde ervaring op te doen met de reacties.

In oktober zal een papieren oefening worden gehouden van de civiele verdediging à la SIDE STEP, van het nationale hoofdkwartier in Den Haag en de drie Zuidelijke provincies. In dit kader stelde voor het uitgangspunt zoals dit in de gesprekken met H.B. naar voren was gekomen, op te nemen en te zien hoe ze met de politie zouden uitkomen. Hier werd het gesprek wat moeilijk, omdat bleek dat en de organisatoren van de oefening zijn, terwijl een van de spelers is en dus allerlei dingen niet mocht weten. Generaal wilde de BVD vragen aan deze oefening te willen deelnemen en wilde het probleem van de Inwendige Veiligheid incorporeren in de problematiek van de elektrische centrales enz. Dit lijkt H.B. wel een interessante zaak voor D.

Daar de volgende maand toch contact met PH.BVD wilde opnemen, wilde hij hem tegelijkertijd dit verzoek doen.

Men komt te spreken over het charter van , dat PH.BVD niet duidelijk voor ogen staat, behalve dat hij geen executieven heeft.

H.D. gelooft dat het gesprek in zoverre moeilijk is voor Binnenlandse Zaken, omdat duidelijk is dat nu opneemt wat bij Binnenlandse Zaken al te lang is blijven liggen.

PH.BVD voelt zich echter niet verantwoordelijk voor de nalatigheden van Mijnlieff.

H.D. vraagt PH.BVD een afspraak voor DRES en CS/D te willen maken bij Holland Signaal.

H.KA heeft gisteren met de Secretaris-Generaal gesproken, die spontaan te kennen gaf dat zowel de Minister als hij met veel belangstelling ons panorame lezen. Zo was hij geïnteresseerd in de kwestie van de evaluatie die erin werd genoemd. H.KA had gezegd te hopen dat de heer _____ of de Minister dan eens vragen zouden stellen en zouden langs komen om daarover te praten.

H.D deelt mede, dat hij in zijn brief aan Binnenlandse Zaken over het koeriersproject heeft verwezen naar het panoram~~e~~ van het eerste halfjaar 1960, waarin van deze kwestie melding is gemaakt.

18 maart 1961.

DE OCHTENDBESPREKING zal maandag a.s. om 9.15 uur AANVANGEN.

OGHTENDBESPREEKING op dinsdag 21 maart 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~OVS~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.R/CH~~
Afwezig : H.BVD

H.B vestigt de aandacht er op, dat bij de verkiezingen bij de A.D.M. de communist 71% van de stemmen heeft verkregen.

H.B ziet in De Volkskrant, dat Defensie een order bij Holland Signaal heeft geplaatst voor radarvuurleidingen voor lichte luchtdoelartillerie. Dit schijnt een Nederlandse vinding te zijn en het allermooiste wat er op dit gebied bestaat. Men spreekt zelfs van een wereldprimeur.
Dit is niet de apparatuur, die aan West-Duitsland werd geleverd

- H.B heeft -

H.B heeft een boekje, uitgegeven door het Sowjet informatiebureau in Moskou getiteld: "Caught in the act", met ondertitel " US espionage and subversion against the USSR".

Van BAB heeft H.B gehoord, dat de inhoud zeer rustig en feitelijk gehouden is - over Nederland wordt alleen, in een adem met andere West-Europese landen, gezegd dat CIA zich van de veiligheidsdienst bedient.

H.D komt terug op een vraag van PH.BVD, die Minister Toxopeüs van de heer Vondeling had gekregen betreffende een zekere die bij Philips tegengewerkt zou worden, hetgeen een gevolg zou zijn van het feit dat zijn vader, professor in Wenen, zeer links zou zijn. H.D heeft nu gevonden dat de betreffende vader vice-voorzitter is van de vereniging Oostenrijk - USSR en een man van de Wereld Vredes Raad, dus minder onschuldig dan de heer Vondeling aannemelijk wil maken. H.D meent zich te herinneren dat tegen een professor van het Euratom heeft gewaarschuwd

H.D komt terug op de brief van Buitenlandse Zaken aan de Ministerraad over de kwestie geheimhouding dan wel geheim octrooi t.a.v. het project

H.D zou graag van Binnenlandse Zaken horen hoe de beslissing is geweest en vindt het een afgang als van Atoomzaken wèl en wij niet ingelicht zouden zijn.

H.KA deelt evenwel mede dat er geen middel is om over een Ministerraadbeslissing iets te weten te komen, voordat wij de notulen krijgen toegezonden. Ook juffrouw kan daar niet bij komen.

H.D zou het aan Minister Toxopeüs moeten vragen, maar H.KA neemt aan dat deze het niet meer uit zijn hoofd weet.

PH.BVD deelt mede dat gisteren bij v.d.Minne in aanwezigheid van Mijnlieff een gesprek heeft plaats gehad over het begrip staatsgevaarlijk t.a.v. Indonesiërs in geval er een oorlogstoestand met Indonesië ontstaat

Wij zijn nu bezig een inventaris op te maken en het probleem zal praktisch tot niets zijn terug te brengen. Mijnlieff was blij dat dit gedaan werd in een nog niet emotionele sfeer.

H.C heeft van het laatste gesprek met gehoord - het wordt hoe langer hoe gekker - op de post Kairo leeft men in een gemeenschap van alle mogelijke goederen. zou nog eenmaal terug komen.

21 maart 1961.

OCHTENDBESPREKING op vrijdag 24 maart 1961

Aanwezig: PH.BVD - H.KA - O.WJ - H.B - H.C - H.D - KB/H - KB/N - H.K/CH
Afwezig : H.BVD

Naar aanleiding van het bericht in de KB/N dagstaat, bespreekt men de mogelijkheid om een gesprek te hebben met (Vrij Nederland) over het manuscript van het boek van Koejemans.

KB/H vraagt of de door relatie van het Tweede Kamerlid Versteeg ontvangen NTS-brieven op dezelfde manier moeten worden behandeld.
PH.BVD zegt, dat na de handschriften van de NTS-brieven te hebben vergeleken, maar een gesprek met Versteeg moet hebben.

H.C zegt, dat CS/D bij PH.BVD verslag zal uitbrengen naar aanleiding van het onderzoek bij de HOS. PH.BVD was reeds gedeeltelijk geïnformeerd door DRES.
Men vraagt zich af hoe het artikel over de HOS in De Telegraaf is gekomen.
H.C deelt mede, dat de heer met een redacteur van De Telegraaf gesproken heeft.
H.KA zal nagaan wat door is medegedeeld.
PH.BVD deelt nog mede, dat hij getracht heeft de directie van de HOS te bereiken, maar dit was onmogelijk gebleken en hij heeft toen gesproken met de directie-secretaris, Jhr. en aan deze verzocht om DRES en CS/D ten behoeve van het onderzoek overal toegang te verschaffen.

H.D deelt mede, dat er een Lonsdale filmpje voor de televisie is geweest. PH.D heeft deze uitzending gezien en meende hier een duidelijk KO-filmpje in te zien.
H.D stelt voor de Lonsdalefilm ook hier te krijgen.

H.D heeft gehoord dat de Kabinet-chef van Sassen, , de opvolger van zal worden.
H.D verzocht als deze benoeming officieel afkomt, of hij hier dan zo spoedig mogelijk bericht van krijgt en hij had ook gevraagd hoe deze benoeming bij Euratom wordt aangekondigd.
PH.BVD deelt mede dat hij deze week spreekt en zal dan wel meer over deze benoeming horen.

PH.BVD gaat vanmiddag naar de CVIN-bespreking. Op vraag van PH.BVD geeft H.E een kort verslag van de voorbespreking van BAB, o.a. over een Nederlandse raketbasis te Osnabrück.

24 maart 1961.

OGHTENDBESPREKING op zaterdag 25 maart 1961

Aanwezig: PH.BVD - H.RA - OPU - H.B - H.C - H.D - KB/G - KB/N - H.E/CH

Afwezig : H.BVD

PH.BVD heeft met gesproken over de courantenberichten over de HOS.

H.C meent, dat KO er aan zal moeten wennen in dergelijke gevallen mede te delen dat hangende het onderzoek geen inlichtingen kunnen worden verschaft.

H.D deelt mede, dat het besluit in de Ministerraad van de rubricering van het ultra centrifuge project een principe beslissing is. De hoogte van rubricering is onbekend. Verder deelt H.D mede, dat van de 10 aangevraagde octrooien er 5 als geheime octrooien dienen te worden behandeld, onbekend echter welke.
Er zal contact worden opgenomen met de Octrooiraad.

25 maart 1961.

OCHTENDBESPREEKING op maandag 27 maart 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.B~~ - ~~H.S~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~

Afwezig : ~~H.BVD~~ - ~~OVJ~~

H.B deelt mede hedenochtend nog geen couranten te hebben ontvangen en daar hij meende dat H.KA hierover met H.ACD zou spreken vestigt hij hier de aandacht op.
H.KA heeft inderdaad met H.ACD afgesproken dat De Volkskrant en enige andere bladen rechtstreeks aan het gebouw bezorgd zouden worden, maar nu de ontvangst nog steeds stagnatie ondervindt, zal hij aan H.ACD vragen wat de reden hiervan is.

H.D vraagt aan PH.BVD of hij al nadere berichten heeft gekregen over de oneerlijke ambtenaar op Economische Zaken
Ongeveer twee weken geleden heeft PH.BVD van de toezegging gekregen dat hij nadere bijzonderheden zou vernemen, maar tot nog toe werden deze nog niet ontvangen.
Besloten wordt, dat DOB de heer zal bellen om hem te vertellen dat hij met wil spreken met verwijzing naar het telefonisch onderhoud van PH.BVD.

PH.BVD deelt mede, dat hij naar België gaat en vraagt of er nog speciale zaken zijn te bespreken.
H.B vraagt of er niet eens een gesprek kan plaats hebben van de communistische desks van de Benelux-landen.
PH.BVD zal dit zien te regelen.

27 maart 1961.

OCHTENDBESPREKING op dinsdag 28 maart 1961

Aanwezig: ~~H.KA~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~

Afwezig : H.BVD - ~~PH.BVD~~ - ~~OVD~~

Er volgt een discussie over het belangrijke bericht in de KB/N dagstaat. KB/N vraagt of het mogelijk zou zijn om een gesprek met professor te hebben.

H.KA en H.K/CH betwijfelen dit, maar H.KA zal hiernaar informeren bij professor , die thans directeur is van het Openluchtmuseum te Arnhem.

H.B merkt op, dat in de dagbladers een artikel verschenen is over de campagne die gevoerd wordt voor amnestie voor Spaanse politieke gevangenen. Dat het een communistische opzet is, is vrijwel nergens bekend. Onder de Nederlandse adhaesie betuigers komen de namen voor van Ds. Buskes, professor Hoogland Hollert, Cammelbeeck, Van Sandick e.a.

H.B leest in De Waarheid dat de premier van Laos, prins Soevanna Phoema verklaard heeft, dat de hulp van de Sowjet Unie op zijn verzoek werd verleend en voorts "dat de Sowjet Unie deze hulpverlening weer zal stopzetten, wanneer deze niet meer nodig zou zijn om een tegengewicht te vormen tegen de Amerikaanse inmengingen in de binnenlandse politieke verhoudingen in Laos".

- H.KA heeft -

H.KA heeft op de frontpagina van de Groene Amsterdammer een artikel gelezen over de kwestie van de ontwapening, naar aanleiding van de bespreking in Kiel

H.B deelt mede, dat deze bespreking volgend jaar wordt voortgezet in Stockholm, met officiële instemming van de Sowjet Unie.

Verder leest H.B in De Volkskrant dat Minister Beerman heeft medegedeeld, dat het vooronderzoek in de zaak van de valse Franse identiteitsbewijzen is afgesloten. Minister Beerman deelde dit mede in antwoord op schriftelijke vragen van de PSP'er Lankhorst. Er was geen aanleiding geweest het vooronderzoek te bespoedigen. Het lange voorarrest zou niet onverantwoordelijk zijn, aangezien tegen twee van de drie nog in arrest zittende verdachten, andere en ernstige verdenkingen bestaan, aldus de Minister van Justitie.

H.B leest in De Volkskrant, dat de vliegbasis Soesterberg mogelijk per 1 oktober wordt opgeheven naar aanleiding van het onderzoek van een commissie naar de ontvangen bezwaarschriften. Deze bezwaarschriften, aldus H.B, zijn altijd door De Waarheid gebruikt als middel voor communistische agitatie.

28 maart 1961.

OCHTENDBESPREEKING op woensdag 29 maart 1961

Aanwezig: ~~H.KA~~ - ~~OVJ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~

Afwezig : H.BVD - ~~PH,BVD~~

KB/G vraagt aan H.B of hem het bestaan van een "neutrale" Vredesraad bekend is. Door de radio werd een ANP-bericht hierover uitgezonden. Een "neutrale" Vredesraad als zodanig is H.B onbekend.

Het is OVJ in een gesprek met _____ gebleken, dat hij coûte que coûte de toestemming voor een "verklaring van non-bezwaar" inzake de N.V.-vorming van Pegasus en andere niet zal geven

KB/G heeft gehoord, dat _____ van Buitenlandse Zaken lezingen geeft over Rusland bij instituten voor de Industrie en vraagt of dit bekend is. H.D kan hierop geen antwoord geven, maar zegt dat het vermoedelijk _____ is van de afdeling Militair-Economische Aangelegenheden en Civiele Defensie.

H.B leest in De Waarheid dat er op 27 maart voor de televisie een journalisten forum was, dat unaniem van mening was dat contact met communistische landen gewenst is, niet alleen voor culturele maar ook voor wat betreft persoonlijke contacten; tourisme enz.

H.C deelt mede, dat CR deze uitzending gezien heeft en dat deze het alleszins redelijk vond.

H.B ziet hier duidelijk een verandering van klimaat in en dat men het thans gewoon gaat vinden dat er touristische reizen naar Rusland enz. gemaakt worden.

Naar aanleiding van het voorgaande merkt H.D op, dat de televisie een groot publiciteitsmedium is en hij vraagt zich af of de Dienst zich niet moet beraden of men hier wat aan moet gaan doen.

De vergadering kan voelen voor het standpunt van H.D, maar vraagt zich af hoe en wat men er aan zou moeten doen.

Er volgt een discussie over de beïnvloeding van de kijkers door de verschillende sprekers en H.C noemt als voorbeeld de veelvuldige verschijning van de heer _____ voor de televisie.

H.KA ziet ook het gevaar van de beïnvloeding in, maar het ligt volgens hem niet op onze weg hiertegen iets te ondernemen.

Uit de praktijk blijkt, dat het uitermate moeilijk is om gesprekken die altijd op de band worden opgenomen van Radio en eventueel Televisie los te krijgen.

- H.B leest -

H.B leest in De Volkskrant een Reuter-bericht, dat Hodja, leider van communistisch Albanië, geweigerd heeft gehoor te geven aan de uitnodiging van Chroestsjov om de in Moskou te houden "topconferentie" van de Europese satellieten van Sowjet Rusland bij te wonen.

H.B meent, dat dit wegblijven van Hodja verband houdt met de mogelijkheid dat de Albanese kwestie ter sprake zou komen in het Pact van Warschau.

29 maart 1961.

OCHTENDBESPREKING op donderdag 30 maart 1961

Aanwezig: PH.BVD - H.KA - ~~QW~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - H.K/CH
Afwezig : H.BVD

PH.BVD heeft een brief van de Minister ontvangen in antwoord op onze brief inzake uitbreiding koeriersdienst Buitenlandse Zaken

De Minister zegt het eens te zijn met onze aanbeveling om de uitbreiding van de koeriersdienst opnieuw in beschouwing te nemen. In beginsel had hij zich reeds bereid verklaard aan een gemotiveerd voorstel zijn steun te verlenen.

De Minister schrijft verder: "Onverminderd mijn verantwoordelijkheid voor "de beveiliging van NAVO-geheimen in de civiele sfeer, meen ik mij het "recht te moeten voorbehouden bij het bepalen van mijn standpunt t.o.v. een "concreet voorstel van mijn ambtgenoot van Buitenlandse Zaken eventueel "andere factoren dan de eisen der beveiliging in mijn overwegingen te be-"trekken".

De vergadering ziet in dit laatste duidelijk de hand van Dr. en beschouwt deze zin als een formaliteit.

H.B geeft naar aanleiding van de dagstaat van KB/N een nadere toelichting op de voorgeschiedenis van de West-Europese conferentie voor amnestie voor Spaanse gevangenen enz. te Parijs.

In januari heeft De Waarheid al een bericht gebracht over deze campagne. In de niet communistische pers (A.N.P.-bericht) van 26 maart wordt alleen het adres van de secretaresse vermeld, zonder haar naam te noemen.

H.B stelt voor H.KO in te lichten opdat deze aan de pers een verhaal kan doen toekomen.

Verder zal in het maandoverzicht hieraan enige aandacht worden besteed.

H.KA was gisteren bij KO bij de examens en hoorde dat een aspirant reserve officier van de Marine die op de cursus bij KO was een stencil moest inleveren. Dit stencil bleek echter weg te zijn. Bij een onderzoek door de Marine bleek de A.R.O. zo'n fantastische leugenaar te zijn, dat de Marine hem onmiddellijk van de cursus heeft genomen en teruggezet tot matroos. Op vragen uit de vergadering of het verlies van het stencil opzettelijk is gebeurd, deelt H.D mede dat het een slordigheidskwestie is.

30 maart 1961.